

Posudek

diplomové práce Lenky Korpové:

„Rozvoj verbálních schopností a sociokulturní prostředí rodiny“

Diplomová práce je pojata teoreticko-empiricky. Ústředním záměrem bylo posouzení vlivu rodiny na úroveň verbálních schopností dítěte. Tato problematika, ač klasická, v současné době nabývá značně na významu. Díky vzrůstajícímu členění naší společnosti na odlišné sociální vrstvy se zvyšuje také diference mezi výchovným prostředím dítěte. Máme možnost zaznamenávat zvyšující se rozdíly mezi dětmi vychovávanými v rodinách s nižším socioekonomickým statusem a dětmi rodičů z vyšších sociálních tříd. Do problematiky značně intervenuje hodnotová a vzdělanostní úroveň rodičů. K prostředí, ve kterém může za nepříznivých okolností docházet k částečným korekcím a vyrovnávání největších deficitů patří bezesporu škola. Orientace na rozvinutí jazykového kódu a komunikačních schopností by proto měla být jedním z jejích nejvýznamnějších úkolů.

Teoretická část je logicky členěna následovně:

Nejprve diplomantka vymezuje ústřední pojmový aparát. V popředí zájmu je význam jazyka, komunikace a otázka gramotnosti. Diplomantka zmiňuje důležitost tzv. E – gramotnosti, která postupně nabývá na významu. Jako jednu z hlavních kompetencí, vidí ve schopnosti kriticky hodnotit zdroje a obsah informací. Tato myšlenka je velice důležitá, patrně by bylo zajímavé tuto oblast komunikace více postihnout. V době, kdy se běžně vytváří řada webových stránek zaměřených na děti, je důležité, naučit děti v tomto prostředí pohybovat. Vzniká zde další oblast vlivů, která v rodině při nedostatečně věnované pozornosti, značně intervenuje.

Následuje přehled vývoje jazyka v průběhu ontogeneze.

Podstatná část teoretické části je pak věnována analýze rodiny a jejího vlivu na verbální schopnosti dítěte. Diplomantka zmiňuje krizi rodiny, která se projevuje ve zvýšené míře rozvodovosti, orientace rodičů na pracovní oblast, nároků na nezávislost. Z mého pohledu jde spíše o celkovou proměnu podoby rodiny a její vývoj. S tím souvisí i pokles autority otců, opět zde máme možnost nahlížet proměnu přístupu mužů k otcovství. Diplomantka sama udává, že pro mnoho jedinců zůstává rodina významnou hodnotou a zdrojem lidského štěstí. Tyto připomínky jsou určeny spíše k diskusi.

V závěru teoretické části se otevírá hlavní téma, a to rozvoj jazykových schopností v rodině a škole. Zde diplomantka udává korelaci dosaženého vzdělání rodičů a způsobu, jakým se v rodině komunikuje. S tím samozřejmě souvisí i další trávení volného času, které jazykové schopnosti rozvíjí, především kulturní akce, zájmová činnost. Výsledkem je významná odlišnost ve verbálních schopnostech jednotlivých dětí, bohatost jejich jazykového kódu a celkový vztah k dalšímu vzdělávání a schopnost pracovat s informacemi.

Druhá část práce je věnována velice preciznímu a nepochybně časově náročnému empirickému výzkumu. Diplomantka stanovila výzkumné hypotézy, ověřující korelaci

vzdělanostní úrovně rodičů na verbální úroveň dítěte a vlivu verbální úrovně dítěte na schopnost porozumět textu.

Diplomantka si vzala za cíl podrobit výzkumnému šetření verbální schopnosti dětí 6. třídy v regionu Kloboucko. Využití standardizovaných i nestandardizovaných výzkumných metod poskytlo potřebné množství dat vhodných k analýze. Výsledky testů jsou pak dávány do širších souvislostí s rodinnou situací dítěte a přehledně prezentovány v analýzách jednotlivých případů. Menší připomínkou z mé strany by bylo snad jen použití termínu „bezúhonná rodinná atmosféra“, využila bych spíše pozitivního názvu, jako je zdravá rodinná atmosféra.

Práce je napsána kultivovaným jazykem, byl prokázán dostatečný vhled do zvolené problematiky. Oceňuji především kvalitu provedení výzkumu a práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: Výborně

Mgr. Michaela Vítěčková

